

„Puritanii”, premieră la Opera Română din Cluj-Napoca

(Costin Popa – 22 decembrie 2016)

Dinamismul și ambiția managementului scenei lirice din municipiul de pe malurile Someșului, ale directorului general Florin Estefan, atrag atenția în mod constant, prin politica premierelor, regularitatea și structura diversă a afișului, alcătuirea distribuțiilor. Recent, a avut loc prima reprezentare scenică națională a operei „Puritanii” de Vincenzo Bellini. Un titlu exigent, precum toate partiturile belcantiste, îndeosebi, ce reclamă voci și pregătiri adecvate stilistic, alături de lecturi pe măsură în primul rând din partea șefului de orchestră, conducător muzical al spectacolului, inspirator total al întregului demers. Sunt cerințe generale, desigur, dar belcanto-ul îmi pare și mai pretențios.

Cheia noii premiere a fost invitarea în fosă a italianului Giuseppe Sabbatini, renumit tenor, cu reputate prezențe pe toate marile scene ale lumii care, la retragerea din activitatea scenică, a preluat cu succes bagheta în repertoriul de operă și simfonic, alături de activitatea didactică.

Cultura de belcanto, atât de potrivit înfățișată de tenorul Sabbatini în rolurile interpretate în importanta sa carieră solistică, a fost comunicată acum eficient și relevant ansamblurilor clujene și vocaliștilor. O lecție. Faptul s-a văzut la tot pasul prin tempourile abordate, prin construcția frazelor muzicale, prin „politica” redării nuanțelor, a preceptelor tipice ale cântului în spiritul de primă jumătate a secolului XIX, prin drumul indicat instrumentiștilor către transparență.

Orchestra și Corul pregătit de Corneliu Felecan l-au înțeles și l-au urmat cu atenție pe dirijor, într-un crescendo al prestației, după un decolaj mai greu. Nu înseamnă că mici accidente, punctual imputabile doar executanților, nu s-au mai strecurat. Mă refer la partida de alămuri.

Prezența lui Sabbatini la pupitru a fost însă marele câștig al realizării muzicale a spectacolului.

Soprana Diana Țugui (Elvira) a demonstrat o dată în plus că se află într-un bun moment al carierei, pe linia rolurilor de coloratură lirică, servite cu glasul său rotund, plăcut timbrat. Conducerea frazei muzicale a fost plină de inflexiuni bine cumpănite în expresii adecvate, cu rezultată înaripată, diafană, delicată în portativele ornamentate perlat, remarcabile ca agilitate. Trăirea s-a arătat intensă, zugrăvind o eroină sensibilă, greu încercată. În cânt, Diana Țugui a afișat cultul legato-ului, atacurile în pianissimo au impresionat, culorile au fost diverse, impregnate de moliciuni. Poate că i-aș reproșa tendințele de stridență ale supra-acutelor tradițional încheietoare de arii, care afectează și lungimea dorită pentru acele note.

În dificilul rol al Lordului Arturo Talbo, Cosmin Ifrim, prinț al cvintei înalte, și-a expus cu prisosință înzestrările, deși oboseala s-a mai strecurat către finalul operei, opacizându-i câte un sunet, plasându-l „în spate” ca poziție. Pentru scurtă vreme însă, tenorul revenind spectaculos la atacurile acute spinte, strălucitoare. La darurile native, Ifrim a adăugat o bună știință a derulării frazei belliniene, precursora a celei romantice, plină de eleganță, accente pasionale și abordări impetuoase, asociate unor dese și apreciable încercări de nuanțare expresivă, înspre poetizare.

Cu fluiditate a cântat desenele melodice lirice abundente în partitură basul Petru Burcă (Sir Giorgio), dar și cu avânt în paginile de maiestruozitate sonoră. Artistul posedă un glas de timbralitate caldă, la care concentrarea proiecției sonore ar fi un câștig.

Baritonul Geani Brad (Sir Riccardo Forth) a fost, poate, veriga spectacolului de la care se aștepta mai mult. Vocea sa deține un ambitus complet, dar sunetul este îngolat, vibrant și notele acute frizează culoarea tenorală. Amploarea adresării suferă. Dar artistul, ca și colegii săi, a intuit fraza belliniană și i-a redat specificul.

Dirijorul Giuseppe Sabbatini

Cosmin Ifrim și Diana Țugui

Simonfi Sandor, Petru Burcă

Iulia Merca

Geani Brad

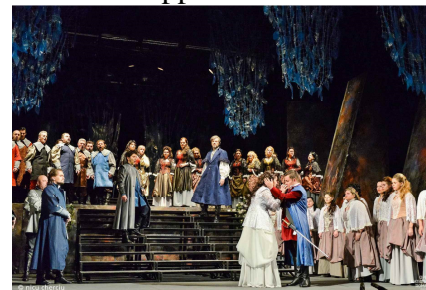
Diana Țugui, Andras Kurthy,
Giuseppe Sabbatini

Scenă din primul act

Scenă din actul al doilea

Finalul operei

În alte roluri, de mai mică întindere, au fost distribuiți mezzosopra Iulia Merca, un glas de lux pentru personajul Enrichetta di Francia, tenorul Eusebiu Huțan, cu voce sonor impostată pentru Sir Bruno Robertson și basul Simonfi Sandor pentru Lordul Gualtiero Valton. Alegeri echilibrate, ceea ce denotă valoarea trupei.

Văzusem acum câțiva ani la Iași o montare cu „Aida”, semnată de regizorul maghiar András Kürthy. În producția cu „Puritanii” i-am recunoscut maniera conceptuală, cu care a respectat epoca acțiunii, a propus decoruri masive, stilizate, deloc ancombrante, întrucât spațiul scenic a fost lăsat liber, dominat de o mare scară centrală și coloane carteziene pe fundal. Sunt convins că scenograful Valentin Codoiu i-a împărtășit părerile și a colaborat eficient, mișcând volumic decorurile pentru

diversificarea scenelor. Țlaiere idilic înflorate au coborât în actul al III-lea, sugestie a pădurii de lângă fortăreața din Plymouth, loc al acțiunii. Frumos.

Kürthy s-a aflat în fața unui opus static, în care personajele se exprimă în primul rând prin intenții vocale. Nu a activat prea intensiv platoul, dar i-a adăugat mișcări coregrafice (Anca Opriș Popdan), mai mult sau mai puțin adecvate. Gândesc la stereotipiile încrucișărilor de săbii din primul act, mecanic reproducătoare de ritmuri.

Costumele au fost agreabile coloristic, grafia lor mergând de la simplitate la încărcare, îndeosebi pentru coristele îmbrăcate cu rochii dotate cu „șorțuri-bascuri” destul de uniforme ca design, deși în cromatică diversă.

Dominanta producției cu „Puritanii” de la Opera Națională Română Cluj-Napoca a fost cea muzicală, prin filonul belcantist indus în interpretare de șeful de orchestră.

* Fotografii de Nicu CHERCIU.